

جوان انقلابی

تاریخ شفاهی

سردار محمدباقر رنجبر

جلد اول (از کودکی تا پایان عملیات والفجر ۱)

مصاحبه: مهدی تندرو صالح

تدوین: نجمه طرماس

سرشناسه	: رنجبر، محمدباقر، ۱۳۳۶- مصاحبه شونده
عنوان و نام پدیدآور	: جوان انقلابی: تاریخ شفاهی سردار محمدباقر رنجبر/ مصاحبه مهدی تندرو صالح: تدوین نجمه طرماح: [برای] سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس، اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس فارس.
مشخصات نشر	: تهران: بنیاد حفظ آثار و ارزش‌های دفاع مقدس، ۱۴۰۰ -
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: ج. ۱: 978-622-269-053-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
مندرجات	: ج. ۱. از کودکی تا پایان عملیات والفجر -
عنوان دیگر	: تاریخ شفاهی سردار محمدباقر رنجبر.
موضوع	: رنجبر، محمدباقر، ۱۳۳۶ - - مصاحبه‌ها
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ - - مصاحبه‌ها
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Interviews
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ - - خاطرات
موضوع	: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Personal narratives
موضوع	: سرداران - - ایران - - مصاحبه‌ها
موضوع	: Generals -- Iran -- Interviews
شناسه افزوده	: تندرو صالح، مهدی، ۱۳۴۸- - مصاحبه‌گر
شناسه افزوده	: طرماح، نجمه، ۱۳۶۵ -
شناسه افزوده	: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس. اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان فارس. مدیریت اسناد و مدارک
شناسه افزوده	: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس
رده بندی کنگره	: DSR۱۶۲۹
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/.۰۸۴۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۹۵۵۲۲
وضعیت رکورد	: فیبا

سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس
اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس فارس

جوان انقلابی

(تاریخ شفاهی سردار محمدباقر رنجبر)

تدوین: نجمه طرماح / مصاحبه: مهدی تندرو صالح
صفحه‌آرا: اطلس دهقانی / ویراستار: دکتر مریم اکبری
قطع کتاب: رقعی / تعداد صفحات: ۳۰۶ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰ / چاپ: سخن
ناشر: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۶۹-۰۵۳-۳

قیمت: ۳۷۰۰۰ تومان

همه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

این اثر با حمایت معاونت سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس - مدیریت اسناد و مدارک اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس فارس منتشر شده است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
دست خط راوی.....	۶
مقدمه.....	۷
پیشگفتار.....	۱۱
فصل اول: از تولد تا کودکی.....	۱۵
فصل دوم: از نوجوانی تا انقلاب.....	۲۵
فصل سوم: کردستان.....	۵۹
فصل چهارم: حضور در معاونت عملیات.....	۷۵
فصل پنجم: مهاباد! در سلطه کامل دموکرات.....	۸۳
فصل ششم: دفاع مقدس.....	۹۷
فصل هفتم: دیدار امام.....	۱۵۳
فصل هشتم: منافقین در شهرها.....	۱۶۵
فصل نهم: عملیات مجرم.....	۲۲۵
فصل دهم: سه یاسدار نوجوان.....	۲۴۷
فصل یازدهم: والفجر ۱.....	۲۷۱
فصل دوازدهم: تصاویر.....	۲۹۱
منابع و مأخذ.....	۳۰۵

مقدمه

بررسی ریشه‌ها و شرح وقایع جوامع بشری با نگرش تاریخی، یکی از کارکردهای متأخر تاریخ است. البته روشن است که علم تاریخ برای رسیدن به این هدف، در گردآوری داده‌ها و پردازش آن‌ها از روش‌های تازه‌ای بهره برده است که؛ تاریخ شفاهی یکی از آن‌ها است. تاریخ شفاهی که روشی تازه برای گردآوری خاطرات و روایت‌های شفاهی رخداده‌ها است، شاید از جهاتی مهم‌ترین شیوهی تاریخ‌نگاری نیز به شمار آید و با تعیین معیارها و استانداردهای لازم برای این روش تازه که جایگاه ویژه‌ای در تاریخ‌نگاری یافته می‌توان آن را شاخه‌ای از علم تاریخ‌نگاری قلمداد نمود. محتوای تاریخ شفاهی از طریق فرآیند مصاحبه به دست می‌آید که شامل مشاهدات و تجربه‌های اشخاص یا نقل‌قول‌های آنان از دیگر حاضران در صحنه‌ی ماجراست. تاریخ شفاهی به واسطه جزئی‌نگری، دخالت (شناخت روان) در بیان و نگارش تاریخ، مستندسازی و اصالت بخشی، روش مناسبی برای تدوین و ثبت دقیق تاریخ، و شناساندن درست رخداده‌ها می‌باشد. آنچه از این گونه‌ی تاریخ‌نگاری حاصل می‌شود، روایت مستندی است که در کنار

اطلاعات دیگر، تا اندازه‌ای فراوان، بخشی از ناگفته‌ها، معما و اسرار گذشته را به ویژه در حوزه‌ی تاریخ معاصر بیان و حل می‌کند. چنین شیوه‌ای بستر را برای محقق فراهم می‌کند تا رخدادها را نه از یک روزنه، که به مثابه نوعی تجربه‌ی گروهی بنگرد و به واکاوی آن بپردازد، هم‌چنین در قضاوت ماجرا به استندهای بیش‌تری دست یابد و در سیر مطالعاتی، خود از اعتبار بیشتری بهره‌مند شود.

با نگاهی به جنگ‌های دوران معاصر در می‌یابیم که دوران هشت‌ساله‌ی دفاع مقدس نقطه‌ی عطفی در تاریخ معاصر به شمار می‌رود که یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی آن حضور همه‌ی اقشار و طبقات اجتماعی است. بنابراین برای نگارش دقیق تاریخ دفاع مقدس باید به سراغ شاهدان عینی این رخداد در سطوح مختلف رفت. این امر نیز تنها با رعایت دقیق اصول و فرآیند تدوین تاریخ شفاهی میسر می‌شود. یکی از دشواری‌های تدوین تاریخ شفاهی در این مقطع این است که هرچه از سال‌های دفاع مقدس دورتر می‌شویم بیماری، فراموشی خاطرات و کاهش حافظه‌ی ناشی از گذر زمان، نقش مخرب خود را بیشتر نشان می‌دهد. از سوی دیگر، در سال‌های گذشته شماری از فرماندهان و رزمندگان دفاع مقدس رخت از جهان فانی بسته‌اند که این خود، ضایعه‌ی جبران‌ناپذیری در گردآوری خاطرات و تدوین تاریخ شفاهی تلقی می‌شود. از این‌رو ضروری است همه‌ی آثار و اسناد دفاع مقدس با شیوه‌های عملی گردآوری، ثبت و منتشر شود. در این راستا سازمان اسناد

و مدارک دفاع مقدس با درک اهمیت این رسالت و مسئولیت و با انگیزه‌ای جهادی، گام‌هایی را در راه ثبت و نشر خاطرات فرماندهان و نیروهای حاضر در رخدادهای هشت سال دفاع مقدس برداشته است؛ دفاعی که پرافتخارترین روزهای مقاومت و پایداری ملت ایران را پدید آورده و امروز ثبت و ضبط درس‌ها، تلخی‌ها، شادی‌ها و زوایای گوناگون آن در گرو نهضت گسترده‌ای برای تحقق این کار بزرگ است. امید است با توکل به خداوند منان و همت والای کارشناسان و متخصصان عرصه‌ی تاریخ‌پژوهی و تاریخ‌نگاری بتوانیم گنجینه‌های ماندگار این دوران طلایی را به عنوان میراث گرانبهائی برای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در نسل‌های آینده به یادگار بگذاریم.

سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس

۱۳۹۸